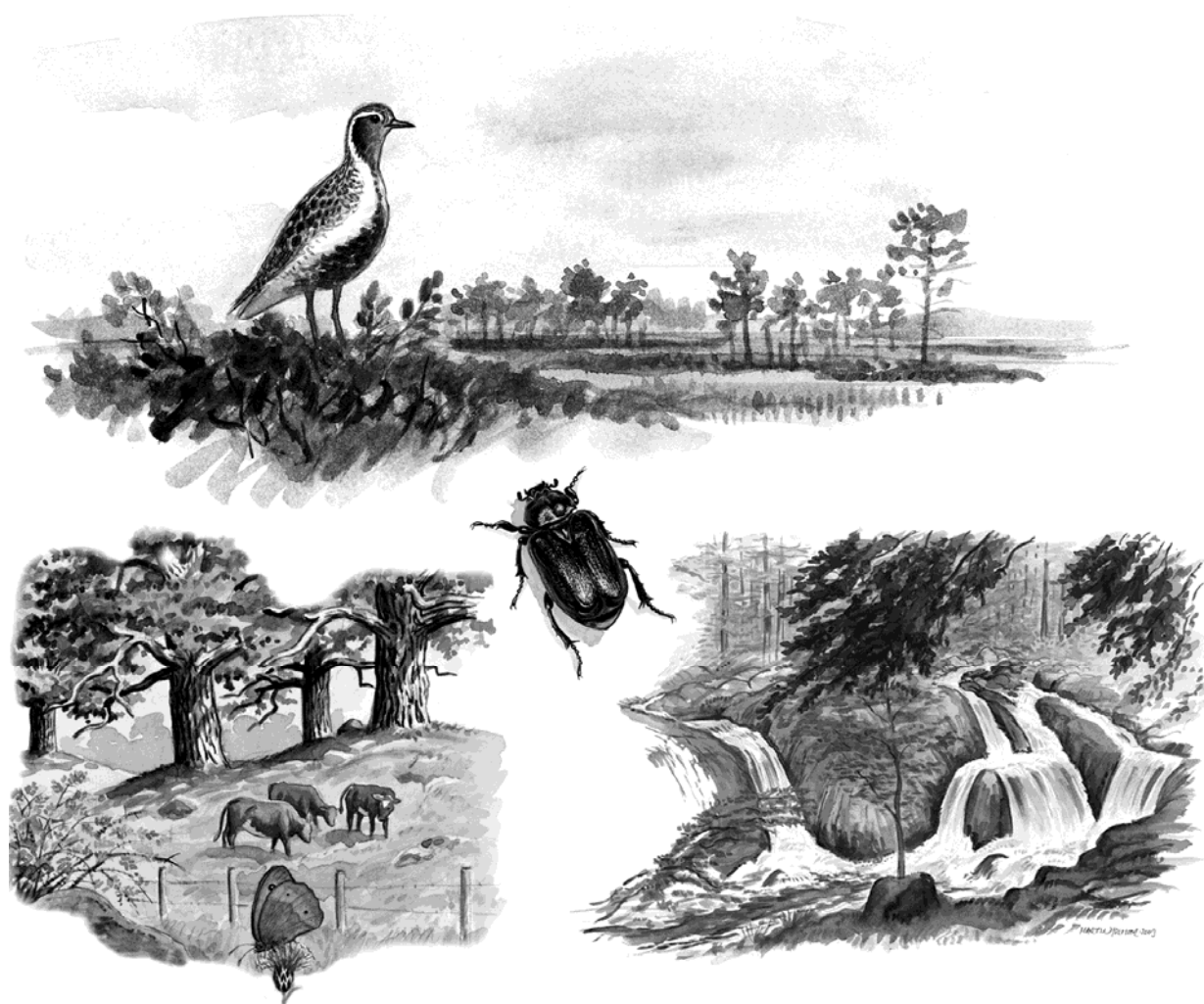

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-område

SE0540180 Falköping Bestorpskärret

EU:s medlemsländer bygger upp ett sk. "ekologiskt nätverk" av naturområden som kallas Natura 2000. Livsmiljöerna för vilda djur och växter krymper i snabb takt och många arter hotas av utrotning. Länderna i EU samarbetar därför för att försöka bevara det europeiska växt- och djurlivet. Arbetet grundas på två EU-direktiv, fågeldirektivet och art- och habitatdirektivet.

Natura 2000-områden i Västra Götalands län

I Västra Götalands län finns 406 av regeringen beslutade Natura 2000-områden (t.o.m. år 2004) som sammanlagt har en yta av cirka 240 900 hektar. Avsikten med områdena är att bevara speciella, i EU direktiven bestämda naturtyper och arter. I länet förekommer 54 av dessa naturtyper och 95 djur- och växtarter. Arbetet med att utse områden har pågått sedan EU-inträdet 1995. Naturtyperna kan sammanfattas i följande kategorier och täcker cirka hälften av den totala ytan.

- Berg / hållmark, 3 800 ha
- Odlingsmark / hed, 3 506 ha
- Lövskog, 5 248 ha
- Barrskog, 8 475 ha
- Våtmark / hed, 14 218 ha
- Sötvatten, 21 567 ha
- Sötvatten, Vättern, 60 000 ha
- Hav / kust, 25 304 ha

Bevarandeplanen

Till varje Natura 2000-område ska det finnas en bevarandeplan. Den ger en beskrivning av området och dess naturvärden, vad som kan skada eller påverka naturvärdena samt vad som krävs för att de ska finnas kvar. Planen ska också underlätta vid tillståndsprövningar enligt miljöbalken. Bevarandeplaner utarbetas och fastställs av Länsstyrelsen som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Planen kan dock revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar ändras; den sägs vara ett "*levande dokument*". Det är därför aldrig för sent att bidra med kunskap och synpunkter, kontakta gärna Länsstyrelsen. När bevarandeplanen ändras medför det att den måste fastställas på nytt. Markägare och andra berörda ges då nytt tillfälle att lämna synpunkter om ändringarna är av betydelse.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada Natura 2000-områdenas värden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det gäller även åtgärder utanför Natura 2000-området (regleras av miljöbalken). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som kan påverka naturvärdena i ett område bör man samråda med länsstyrelsen innan man påbörjar en åtgärd. Om det rör sig om en skogsbruksåtgärd ska istället samråd hållas med skogsvårdsstyrelsen innan en åtgärd påbörjas.

Mer information

Länsstyrelsen - www.o.lst.se - Telefon 031-60 50 00 vx. - E-post: natura2000@o.lst.se

Skogsvårdsstyrelsen - www.svo.se - Telefon 033-17 73 30 vx. - E-post: svs@svsvg.svo.se

Naturvårdsverket - www.naturvardsverket.se

Om lagstiftningen som Natura 2000 bygger på

Ett Natura 2000-områdes juridiska status bestäms av flera paragrafer i miljöbalken. Förutom bestämmelser om områdesskydd och tillståndsprövning enligt 7 kap. miljöbalken är Natura 2000-områden även riksintresseområden enligt 4 kap. 1 och 8 §§ i miljöbalken, vilket innebär att Natura 2000-bestämmelserna får en tydlig koppling till en rad andra lagar som rör markanvändning. Bestämmelser som rör miljökonsekvensbeskrivningar (MKB), tillsyn och ersättningsfrågor m.m. i Natura 2000-områden finns även i miljöbalkens kapitel 6:1 och 7, 11:9, 17:3, 19:2, 21:7, 29:4 och 31:4 och 5 kap. MB samt i förordningen om områdesskydd (1998:1252).

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårdsenheten
Benny Lönn

BEVARANDEPLAN
Fastställd
2005-08-15

Diarienummer:
511-11162-2004

Enligt sändlista

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0540180 Falköping Bestorpskärret

Kommun: Falköping Områdets totala areal: 1 ha

Områdestyp: pSCI Biogeografisk region: Boreal

Naturtyper och arter som måste bevaras i området:

7230 - Rikkärr

Bevarandesyfte

Syftet med Natura 2000-området är att de naturtyper och arter som finns i området (se förteckningen) ska bevaras långsiktigt. Varje naturtyp och art ska bidra till att upprätthålla s.k. gynnsam bevarandestatus inom sin biogeografiska region. Det här området utgör därför en viktig del i det ekologiska nätverk av områden som Natura 2000 bygger på.

Det främsta bevarandesyftet är att bevara och utveckla extremrikkärret med rikkärrsarter som axag och kärrknipprot.

Regeringen fattade beslut om att föreslå området till Natura 2000-nätverket i december 1998.

Beskrivning av området

Området ligger i anslutning till Mössebergs fot och omges av skidbacke, parkeringsplats, sumpskog och betesmark, allt i anslutning till ett av Falköpings villaområden. Kärret utgör en del av skidbackens uppbromsningssträcka. I nordväst passeras området av en markväg, som troligen används för underhåll mm av skidbacken. I anslutning till markvägen finns körskador. I sydöst passeras kärret av en kraftledning med en del kraftledningsstolpar i kärret. Kärret är lätt sluttande mot sydöst. I nordöst och sydväst finns mindre diken. Det sydvästra är igenvuxet och det nordöstra är rensat ganska nyligen. I sydöst finns ett större vattenförande dike/rätad bäck med minerogen botten. Kärret försörjs med vatten som trycker upp i Mössebergsslutningen nordväst om markvägen. Vattnet passerar under vägen genom plaströr. Grundvattnet är ytligt med en del mindre höljor. Kärret är öppet sånär som på några olvonbuskar och en ung ask. I kärrets norra och södra del finns mycket älgört och sly. I själva kärret finns en del videsly, blåtåtel, kärrtistel, ängsnycklar, mycket kärrknipprot, kärrspira, kärrfräken, darrgräs, humleblomster, slankstarr, vattenklöver, tågväxter, småtuvad axag, ängsstarr, en del älgört samt starr. Kärret, som är tämligen obetat, ingår i en större nötdjursbetad betesfälla, som är väl betad.

Bevarandemål

Bevara och utveckla extremrikkärret med möjlighet för axag och kärrknipprot att expandera.

Exempel på uppföljningsbara bevarandemål beskrivs under respektive naturtyp och art. Vilka av dessa mål som kommer att användas i området bestäms när kompletterande inventeringar genomförts. Då kommer även koder som x, y och liknande att ersättas med siffror och arter.

Markägarförhållanden

Falköpings kommun.

Vad kan påverka negativt

Hot mot öppna extremrikkärr och dess flora är ohävd, felaktig hävd, igenväxning, kvävenedfall, försurning, kemiska gifter, upplag, schaktning, körskador, skogsbruk på angränsande fastmark, dikning, dämning, isolering/fragmentering mm.

Bevarandeåtgärder

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken).

Området är biotopskyddsområde. Kärrknipprot och andra orkideer är fridlysta. I nuläget behövs inget ytterligare skyddsförordnande.

Biotopskyddsområdet/Natura-2000-området ligger på ett mycket utsatt läge vid markvägen och skidbacken. För att skydda kärret mot körskador och annat bör kärret märkas ut med gränsmarkeringar för biotopskyddsområde samt information ges till skidåkande allmänhet och skidbackepersonal om kärrets skyddsstatus och känslighet. Detta kan göras genom direktkontakt med skidbackepersonal och genom uppsättande av informationstavla.

Viktigt är att löpande skötselavtal, som följs upp årligen, finns för området, exempelvis passande miljöstöd eller vårdavtal.

Skötsel: Lämplig skötsel är fortsatt bete samt sen slåtter, förstärkt slåtter på älgörtsområdena samt röjning av sly.

Bevarandestatus

Se naturtypen rikkärr.

Uppföljning av naturtyper och arter

De i bevarandeplanen angivna målen ska följas upp.

Bevarandemålen följs upp med olika tidsintervall beroende på vilken naturtyp eller art som berörs. Naturtyper som inte kräver skötsel följs upp stickprovsvis med glesa tidsintervall liksom arter som till exempel förekommer på många lokaler eller som inte är hotade i så hög grad. Områden som vid basinventeringen inte konstateras ha gynnsam bevarandestatus följs upp regelbundet tills gynnsam bevarandestatus uppnåts. Samtliga områden ska följas upp om de innehåller arter och naturtyper som är sällsynta, särskilt viktiga för biologisk mångfald eller kräver regelbunden skötsel.

Dokumentation

Länsstyrelsen i Skaraborgs län. 1991: Våtmarker i Skaraborgs län. Del 1. Medd. 2/91.

Länsstyrelsen i Skaraborgs län. 1994: Ängs- och hagmarker i Falköpings kommun. Rapport - 94/19.

Naturtyper, djur- och växtarter som speciellt måste bevaras i området

7230 Rikkärr

Beskrivning:

Generellt är rikkärr öppna eller skogklädda kärr i betydelsen minerotrofa myrar med ständig tillförsel av mineralrikt vatten från omgivningen. pH-värdet är högre än i andra myrtyper, vanligen 6 eller högre. Vegetationen domineras av olika stråväxter och örter. Bottenskiktet byggs upp av s.k. brunmossor eller i vissa fall vitmossor. Många rikkärr, särskilt i södra Sverige har hävdats genom ängsbruk och betesdrift, vilket påverkat vegetationens sammansättning. Många rikkärr som idag inte betas växer därför igen till sumpskog.

Öppna rikkärr är känsliga för dåliga ljusförhållanden, förändrad konkurrens mellan arter, förändrad hydrologi och förändringar av kärrvattnets kemiska parametrar samt mekanisk påverkan.

Bevarandemål:

Areal

-Arealen rikkärr ska vara minst x (1) hektar eller öka.

Struktur och funktion

-Täckningsgraden av ristuvor ska inte vara mer x (0) %.

-Vegetationshöjden ska inte vara högre än x (30) cm.

-Utbredningen av fastmattor ska vara minst x (100) % eller öka.

-Utbredningen av mjukmattor ska vara minst x (0) % eller öka.

-Minst 95 % av arealen ska vara väl hävdad varje år vid vegetationsperiodens slut (med "väl hävdad" menas som regel att hävden varit så god att ingen skadlig ansamling av förna skett. Mer specifikt kan "väl hävdad" förklaras med att vegetationshöjden i genomsnitt är ca 5 cm på fuktiga marker och ca 7 cm på våta marker).

-Täta bestånd (mer än 50 % täckning) av den negativa indikatorarten vass får inte vara större än x (2) m² (<100 m²/ha).

-Täta bestånd (mer än 50 % täckning) av de negativa indikatorarterna blååtätel eller älgört får inte vara större än x (2) m² (<20 m²/ha).

-Krontäckning av träd och buskar ska vara mellan 0 (1) och x (2) %.

-Vedartad igenväxningsvegetation ska inte förekomma (med "vedartad igenväxningsvegetation" menas träd och buskar som kunnat etablera sig på grund av att beteshävden blivit för svag).

-Hela arealen ska ha ostörd hydrologi. Alla eventuella diken med avvattande effekt ska vara igenlagda senast år 2030.

Typiska arter

-Förekomsten av typiska kärlväxtsarter bibehålls eller ökar. Minst x (3) av de typiska kärlväxtsarterna a, b, c (blååtätel, kärrfräken, slankstarr, axag, kärrknipprpt)etc. ska förekomma i minst y (10) % av provytorna i fastmattorna.

-Förekomsten av typiska mossarterna bibehålls eller ökar. Minst x (?) av de typiska mossarterna a, b, c (?) etc. ska förekomma i minst y (?) % av provytorna i fastmattorna.

Negativ påverkan:

Se den allmänna beskrivningen under rubriken: Vad kan påverka negativt.

Bevarandeåtgärder:

Se den allmänna beskrivningen under rubriken: Bevarandeåtgärder.

Bevarandestatus:

Området med sin rikkärrsflora bidrar mycket bra till den biogeografiska bevarandestatusen för rikkärr. Dock finns här potential för att höja bevarandestatusen genom intensivare hävd.

Uppföljning:

Se tillsvdare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.
